

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 597/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského a v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., Štúrova 43, Nitra, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 39C/522/2015 z 12. októbra 2016 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/58/2017, 14Co/59/2017 z 19. februára 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 23. mája 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ navrhuje namietané rozsudky zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu žalobou zo 16. septembra 2015 podanou na okresnom súde proti žalovanému [REDACTED] [REDACTED] domáhal ochrany svojej osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 60 000 eur. Žalobu odôvodnil tým, že je bývalým sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a v čase podania žaloby bol zamestnancom najvyššieho súdu v postavení generálneho štátneho radcu. Sťažovateľ argumentoval, že žalovaný zverejnil články, ktoré boli vo vzťahu k sťažovateľovi difamujúce.

3. Okresný súd v spojení s krajským súdom namietanými rozsudkami žalobe sťažovateľa sčasti vyhovel. Zamietavú časť odôvodnili použitím zásady proporcionality v tom zmysle, či v prípade sťažovateľa malo mať prednosť jeho právo na ochranu osobnosti pred slobodou prejavu žalovaného a jeho právom na slobodné rozširovanie informácií. V kontexte týchto súvislostí okresný súd tvrdil, že osoby pôsobiace vo verejnom živote môžu a majú byť verejné posudzované. Okresný súd vychádzal z nálezu Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 453/03). Krajský súd sa stotožnil s právnym posúdením okresného súdu a dodal, že dôvetkom autorky v článku a jej upozornením na „*spis s výpoveďami*“, ktoré v konaní preukázané neboli, spolu s titulkom článku mohli objektívne zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti sťažovateľa. Ďalšie tvrdenia žalovaného, že sťažovateľ bol v inkriminovanom čase jednoznačne vedomým spolupracovníkom ŠtB, sa v priebehu prvoinštančného konania nepreukázali.

4. Proti namietanému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý mu upovedomením č. k. VI/1 Pz 81/19/1000-3 z 12. júna 2019 nevyhovel.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ považuje namietané rozsudky okresného súdu a krajského súdu za arbitrárne z dôvodu ich nedostatočného odôvodnenia. Krajský súd sa vo svojich právnych záveroch obmedzil len na hodnotenie okolností bez dostatočného logického vysvetlenia a vysporiadania sa s jeho argumentáciou. Odvolací súd odkázal na namietaný rozsudok okresného súdu aj napriek tomu, že podstatné argumenty zostali v konaní pred okresným súdom nezodpovedané a sporné. Sťažovateľ namietal, že by štátni zamestnanci mali byť vedome vystavovaní kontrole každého svojho slova a konania do takej miery ako politici a že by mali byť pri kritizovaní ich postupov posudzovaní rovnako ako politici, a to s odkazom na podpornú judikatúru (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 11. marca 2003 vo veci Lesník proti Slovensku, č. 35640/97).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému rozsudku okresného súdu:

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti namietanému rozsudku okresného súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd namietaným rozsudkom. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému rozsudku opodstatňuje uprednostnenie právomoci krajského súdu [čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaných porušení rozsudkom okresného súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému rozsudku krajského súdu:

7. Podstatou ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení namietaného rozsudku krajského súdu.

8. Podľa § 55 písm. d) ZoÚS návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

9. Podľa § 132 ods. 2 ZoÚS ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Podľa § 132 ods. 3 ZoÚS ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

11. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo vzťahu k vyčerpaniu právnych prostriedkov vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 14. septembra 2021 uviedol, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v nejednotnosti toho, či môže strana civilného procesu sama podať dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako aj jeho vysokého veku. Poznamenal, že dovolacie konanie na najvyššom súde by trvalo vyše jedného roka.

12. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ústavný súd už rozhodol (nález č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021), že *«Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu...Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.»*

15. Sťažovateľ nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv, čo potvrdil vo vzťahu k dovolaciemu konaniu slovami *«v prípade, ak by za neprehľadnej právno-aplikačnej situácie ohľadom možnosti podať dovolanie sťažovateľ toto len „vyskúšal“ s vedomím, že to bude trvať cca 1 rok a až následne podá ústavnú sťažnosť, jeho šance na to, že sa dožije právoplatnej satisfakcie by sa ešte výraznejšie znižovali»*. Ústavný súd nemôže prijať argumentáciu, v ktorej sťažovateľ v podstate uprednostnil pred podaním mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) na najvyšší súd podanie ústavnej sťažnosti. Obídenie princípu subsidiárnej právomoci ústavného súdu nie je ani v argumentovaných súvislostiach obhájiteľné. Iný prístup ústavného súdu by znamenal zásadný obrat v jeho ustálenej judikatúre.

16. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práv, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (III. ÚS 1/04). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

17. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, ZoÚS a rozhodovacej činnosti ústavného súdu na výber, ktorý z ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpá všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, I. ÚS 465/2019).

18. Na základe uvedeného preto ústavný súd aj za stavu, že by namietaným rozhodnutím bolo došlo k porušeniu referenčných noriem, v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) ZoÚS v spojení s § 132 ods. 2 ZoÚS pre jej neprípustnosť. Sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu